

Panun pakinoita

"Niinkuin Parthenon on säilynyt meille Perikleen ajalta, niin säilyy mielessämme menuetti 1700-luvulta", kirjoittaa H. E. Jacob 1939 julkaistessaan Strauss-perheen elämäntarinan. Sirosteleva menuetti, joka tuo mieleen vanhan peruukkipäisen puuterikylläisen hovin! Mutta niinkuin n säilyy menuetti, taideteos tanssien joukossa, niin säilyvät muutkin vanhat tanssit tänä jitterbugien, "lambetvockkien" ja muiden mauttomuuksen aikakautena. Mitä muuten näihin kahteen mainittuun tanssihervioon tulee, niin ei meidän kannata kiittääme niillä vaivata, ne kuolevat kyllä omaan mahdotonmuuteensa ja jatsi jää sentään pahimmaksi laatuaan. Sillä tervejärkisen ja todella elämänhaluisen tanssivan nuorison valloittavat aina reippaat kappaleet, kuten valssit, jenkat ja poikat joskohta eksoottistuksuinen tango voikin mielen välillä hurmata.

Menuetit elävät meidänkin reaktiivisena aikakautenamme teatte-

reissa ja oopperoissa, vanhat pasde quatret ja masurkat joissain traditionaalisissa akateemisissa tilaisuuksissa, mutta iältään kunniarvoisa polkka elää kaiken kansan keskuudessa. Aiheen tähän pakinaan antoi muistikirjassa jo viime vuoden puolella ollut merkintä, että "nykyjään koko maailmassa niin suosittua polskaa, galopaadin tapaista polskaa, joka vaatii maltillisuutta ja makua, jotta se näyttäisi kauniilta", tanssittiin ensimmäistä kertaa kylpylätanssiaisissa kesäk. 26 p:nä 1844. Lainausta ja asiaa on nuoren Sakari Topeliuksen yksityisestä Helsingin-kirjeestä. Tämä satavuotias polkka se houkutteli allekirjoittaneen tälle liukkaalle tielle astumaan, vaikka tässä lopultakin itse polkasta taitaa tulla melko vähän juttua.

Hyvinkin monella meistä varmaan on ollut sellainen käsitys, että polkka on jokseenkin kansallista juurta, mutta tuontitavaraahan se sekin näyttää olevan, böö-

miläistä juurta, joskohta siihen on sekoittunut runsaasti kotimaisia kansantanssaineiksia, mikä on tehnyt meidän nuoruutemme polkan luultavasti paljon suoraviivaisemmaksi kuin satusedän aikuisen "galopaadin" tapaisen polskan". Hienosti näyttää polkka maahan tulleen, kylpylän kautta peräti, mutta valitettavasti puuttuu kirjestä merkintä, mitä kohua uusi tulokas aiheutti. Kohutta se tuskin on mahtanut mennä, sillä liekö yksikään uusi tanssi päässyt kohutta kunniaan.

Moni lukija ehkä muistaa parista elokuvasta, mitä kohua ensimmäinen valssi synnytti Wienissä. Minulle on jäänyt hämähämieli kuva jostakin hovitanssiaisfilmistä, että siellä ensimmäinen valssi herätti pahennuksen myrskyn, vaikka samainen "drei viertel tak!" sitten saavuttikin filmimäisen nopean menestyksen ja suurten suosion.

Hienostunutta makua loukkasi valssin tahti, sen hyppy ja vauhti, kun taas kansa, jonka omia tans-

1) Galoppi, laukka: (galopadi), nopealiikkeinen tanssi 2/4-tahdisa, 19:nneen vuosis. alkupuolella käyttöön tullut.

seja se jotenkin oli lähellä, heti ihastui siihen. Niinpä, kuten taas muistelen eräästä Johan Strauss-filmistä — kiehtovan Wienerwaldin tarinan syntyhistoriaa esittävistä — Johan Strauss jo ensimmäisillä valssinsävellyksillään saavutti niin suuren kansansuosion, että nuotit melkein riistettiin käsistä. Mutta vaikeutensa oli hänelläkin, ennenkuin hienosti omaksumi valssin. Johan Strauss valloitti kuitenkin maailman, niinkuin sitten hänen poikansa Johan ja edelleen Josef ja Eduard Strauss ja meidän päiviemme Strauss, Richard-vanhus, jonka 80 vuotisjuhla viime vuonna vietettiin.

Hyvä tavara myy itse itsensä, sanoo liikemies. Valssi ja polkka ovat eläneet läpi monien kovien aikojen ja varmasti elävät ja kelpaavat edelleen. Turhaan niitä rumpujen päristyksellä koetetaan karkoittaa. Toivottavasti nykyaikanaan nuorison maku ei petä. Mitä sitten tanssiin ja tanssimattomuuteen tulee, niin asiaa voidaan katsoa monelta eri kannalta, mutta nämä periaatteelliset kysymykset eivät mahdu tämän pakinan puitteisiin.